

BREAKING BOUNDARIES EXPO

ANTWERP 1920
OLYMPIC GAMES
ANNIVERSARY

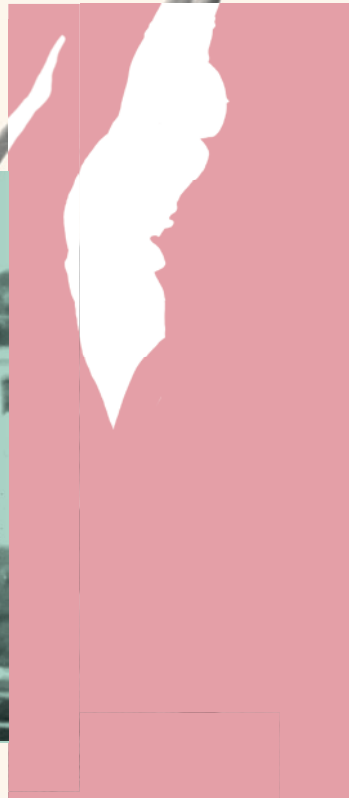

100
YEARS

Olympisch Topteam

EDUCATIEF PAKKET

handleiding voor de leerkracht

 SPORTIMONIUM
SPORTS & OLYMPIC MUSEUM
HOFSTADE-ZEMST, VLAAMS-BRABANT

met de steun van

Fund Fonds
Fonds Baillet Latour

Colofon

CONCEPT EN TEKST

Team Sportimonium

Geheugen Collectief (geheugencollectief.be)

ILLUSTRATIES EN VORMGEVING

De Bemanning (debemanning.be)

Deze bundel werd uitgewerkt naar aanleiding van de Expo Breaking Boundaries. De Olympische Spelen van Antwerpen 1920 tot Tokio 2020.

Niets mag zonder formele toestemming van het Sportimonium gekopieerd of gebruikt worden.

© Sportimonium 2020-2021

met de steun van

Fund Fonds
Fonds Baillet Latour

Beste leerkracht,

Welkom op de tentoonstelling Breaking Boundaries. Hier maken je leerlingen kennis met de fascinerende geschiedenis van de Olympische Spelen. Met dit educatieve pakket help je hen om op een actieve en kritische manier naar de tentoonstelling te kijken. Dit is de **handleiding voor de leerkracht** bij het educatieve pakket. Deze handleiding bevat dezelfde inhoud als de leerlingenbundel, maar werd aangevuld met extra achtergrondinformatie en correctiesleutels. Die aanvullingen herken je aan het cursieve blauwe lettertype.

De educatieve bundel bestaat uit 2 delen:

Deel 1: een invulbundel met opdrachten voor tijdens het tentoonstellingsbezoek. Dit deel laat de leerlingen op een actieve manier de tentoonstelling ontdekken. Om de historische fiches en de persoonsfiches te kunnen aanvullen, moeten ze in de eerste plaats op zoek naar **feitelijke** informatie. Die informatie kunnen de leerlingen vinden in de tentoonstelling.

Deel 2: opdrachten voor een nabespreking van het tentoonstellingsbezoek en verwerking van de historische inhoud (duur: 1 lesuur). Dit deel focust op een meer diepgaande verwerking van de verzamelde informatie en is bedoeld om het historisch denken van de leerlingen aan te scherpen.

De aangereikte methodieken zijn geen keurslijf. Je kan uiteraard zelf beslissen hoe je de opdrachten invult, afhankelijk van de grootte van je klasgroep, de beschikbare tijd en je lesdoelen.

Deel 1.

Invulbundel

tentoonstellings- bezoek

Deze opdrachtenbundel bevat:

- **2 historische fiches** die de historische context schetsen van de Olympische Spelen en de Spelen van 1920 in Antwerpen.
- **11 identificatiefiches** van olympische atleten (+ 1 fiche over de olympische eed). Deze fiches zijn al gedeeltelijk ingevuld, maar moeten door de leerlingen verder aangevuld worden.
- **3 blanco identificatiefiches**, waarop de leerlingen informatie over hun favoriete atleten kunnen invullen (voor zover zij in de tentoonstelling aan bod komen).
- **1 foto-overzicht** met portretfoto's van de 11 atleten op de identificatiefiches en van Pierre de Coubertin. De leerlingen moeten tijdens het tentoonstellingsbezoek bij elke foto de naam van de geportretteerde atleet schrijven.

Instructies voor de leerkracht

Overloop klassikaal de verwelcoming door Victor Boin (zie bundel, blz. 5). In die verwelcoming spreekt Victor Boin (een belangrijk figuur in de Belgische olympische geschiedenis) de leerlingen toe en legt hij de opdracht uit.

Verdeel daarna de klas in groepjes van 3 tot 5 leerlingen. We voorzien een tentoonstellingsbezoek van 1,5 tot 2 uur. Als je voldoende tijd hebt, kan je elk groepje alle fiches laten invullen. Als je tijd beperkt is, kan je de identificatiefiches verdelen. Je kan dan de ene helft van de groepjes identificatiefiches 1 – 5 laten invullen, en de andere helft fiches 6 – 10. Vul eventueel fiche 1 (over Victor Boin) klassikaal in.

Geef elk groepje in elk geval voldoende tijd om de 3 blanco fiches in te vullen. Op elke blanco fiche mogen ze informatie invullen over een atleet naar keuze. Stimuleer de leerlingen om bij de **invulling van de blanco fiches** voor **hedendaagse atleten** te kiezen (wellicht zullen ze dat spontaan al doen). Op die manier ontstaat er een evenwicht tussen historische en hedendaagse atleten.

Tip: Als een groot deel van de leerlingen over een smartphone met internettoegang beschikt, kan je hen op internet aanvullende info laten opzoeken over de atleten. Dat kan zeker zinvol zijn voor het invullen van de blanco fiches.

Indien je de competitiegeest onder je leerlingen wil aanwakkeren, kan je olympische medailles uitreiken voor de beste sportopdrachten en de best ingevulde fiches. Indien je meer wil focussen op de samenwerking tussen de groepjes, laat je de medailles achterwege.

Tip: Het kan zinvol zijn om je leerlingen in deze fase ook oog te laten te hebben voor **historische contexten, verbanden en evoluties**. Die informatie hebben ze immers nodig om in deel 2 de naverwerkingsopdrachten tot een goed einde te brengen. Als je het tentoonstellingsparcours mee aflegt, kan je je leerlingen daartoe stimuleren door hen tijdens het tentoonstellingsbezoek gerichte vragen te stellen (bv: Waarom zie je zo weinig vrouwelijke atleten op de oudste foto's van de Olympische Spelen? [antwoord: omdat vrouwen in het begin nog niet mochten deelnemen])

Gebruik dit overzicht om te weten welke onderwerpen waar aan bod komen.

Olympische passage:

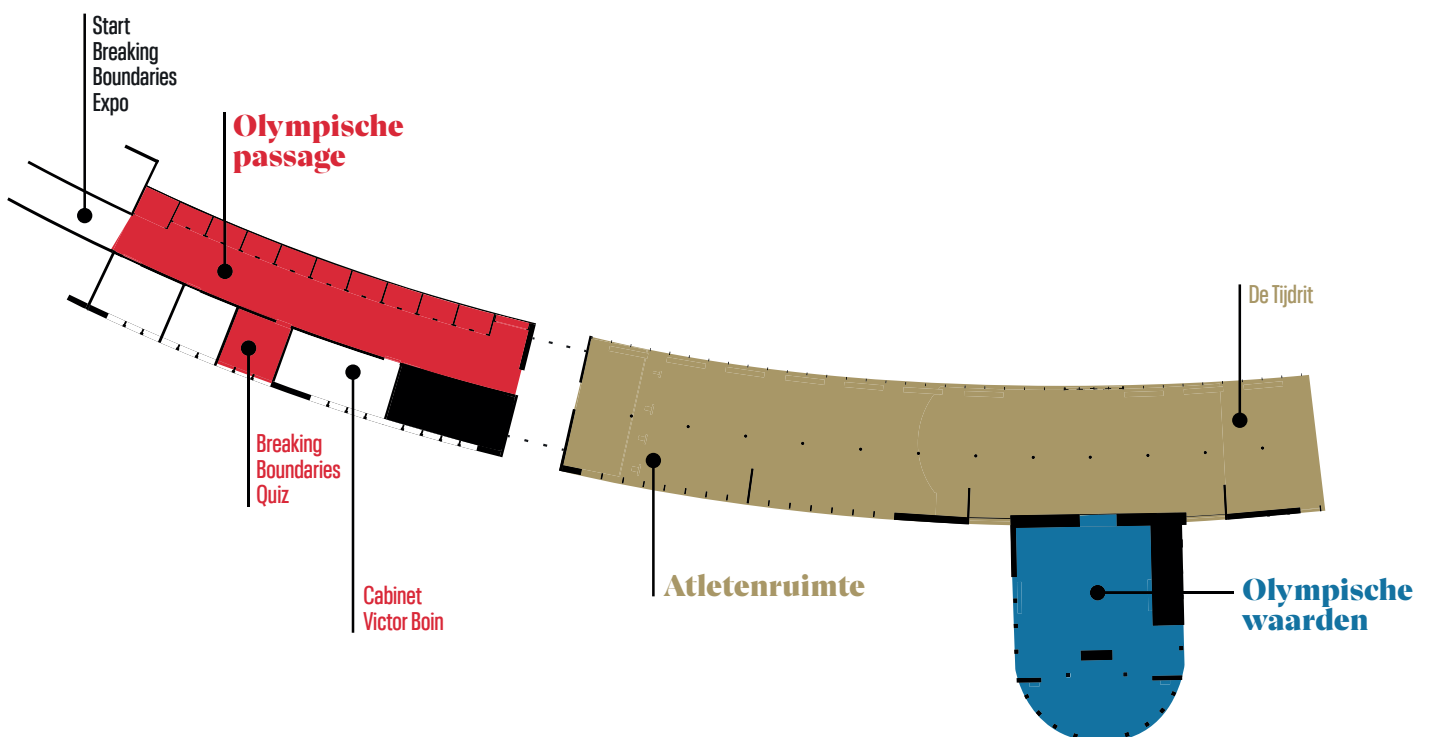
- Ontstaan van de moderne Olympische Spelen.
Voorgeschiedenis van de Antwerpse Spelen van 1920.
- Cabinet Victor Boin: Een geboren kampioen
- Breaking Boundaries Quiz: test je kennis over de Spelen.

Atletenruimte:

- In het spoor van grensverleggende Olympiërs.
- Tijdritfiets: een interactieve koers door de olympische geschiedenis.

Olympische waarden:

- De kracht van de Spelen.

Hallo! Ik ben Victor Boin!

Leuk jullie te leren kennen. Toen ik jong was, vond ik sporten supercool. Ik deed aan zwemmen, schermen en waterpolo.

Mensen zeggen dat ik een geboren winnaar ben. Tijdens mijn leven won ik heel wat olympische medailles. Weten jullie trouwens wat mijn voornaam in het Latijn betekent? **Overwinnaar!**

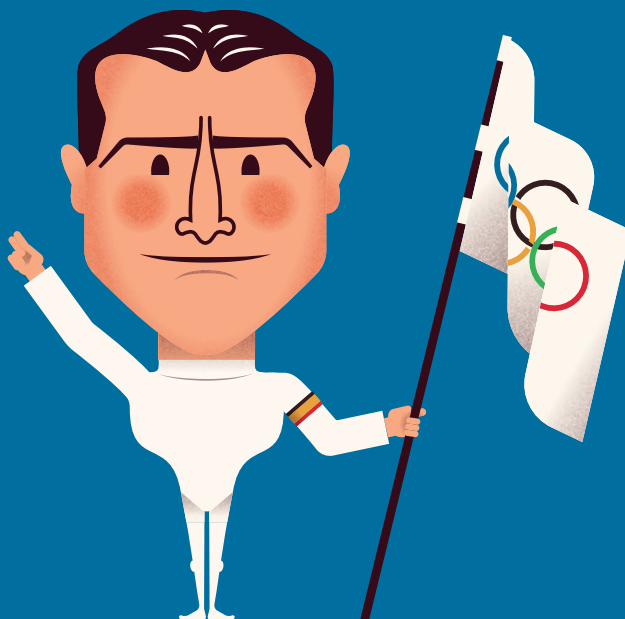
Ga meteen aan de slag en kom meer over de Olympische Spelen, de atleten van vroeger en nu en olympische records.

We starten met de antieke spelen tot aan de Spelen van Antwerpen 1920. In deel 2 maak je kennis in deel twee maak je kennis met de atleten en kan je je wagen aan enkele sporttesten.

Het allerlaatste deel geeft je uitleg over de olympische symbolen en waarden .

Hou deze proeven goed bij want deze kan je gebruiken voor de naverwerking in de klas. En denk misschien ook eens na over wie jij in jou olympische topteam wenst en waarom.

Maar genoeg gepraat laten we gauw starten.

Olympische Passage

Pierre de Coubertin

Geboortejaar: 1863

Nationaliteit: Frans

Beroep: historicus en pedagoo

Ik vond de antieke Olympische Spelen helemaal te gek.

Ken jij de Griekse oppergod die tijdens die Spelen werd geëerd? Zeus

Welke sporten werden er tijdens de antieke Spelen beoefend?

Atletiek, gevechtssporten en paardenrennen

Ik had een grote droom. Weet jij welke dat was?

De Olympische Spelen opnieuw organiseren

Interessant weetje over mijn leven: In 1894 organiseerde ik in Parijs een groot sportcongres. Daar ontstond het Internationaal Olympisch Comité (IOC).

Dit is de lijfspreuk van het Internationaal Olympisch Comité: Citius, Altius, Fortius.

Wat betekent dat? Sneller, hoger, sterker

Weet jij waar en wanneer de eerste moderne Spelen plaatsvonden? In Athene, in 1896

Vanaf 1896 organiseert het IOC om de 4 jaar Olympische Spelen.

Die vinden altijd in een andere stad plaats. Weet jij waar? Vul hieronder de namen in!

1896	1900	1904	1908	1912	1920
<u>Athene</u>	<u>Parijs</u>	<u>St. Louis</u>	<u>Londen</u>	<u>Stockholm</u>	<u>Antwerpen</u>

Waarom vonden er in 1916 geen Olympische Spelen plaats?

De Eerste Wereldoorlog woedde volop. De Duitse hoofdstad Berlijn zou normaal de Spelen organiseren, maar dat kon niet door de oorlog.

De Spelen in Antwerpen

In 1920 kwamen de Olympische Spelen naar Antwerpen. Het IOC vond dat België een beloning verdiende en daarom werd ons land geselecteerd om de Spelen te organiseren. Weet jij waarom België die beloning kreeg?

De Eerste Wereldoorlog was net voorbij. België had veel geleden tijdens die oorlog. De andere landen wilden op die manier hun sympathie voor België tonen.

Kijk naar de grote affiche van de Spelen. Welke sporten zie je? (Schrappen welke niet.)

hockey sur glace • ~~tir à la corde~~ • patinage • ~~nager~~ • ~~faire du ski~~

Hoeveel landen stuurden atleten naar Antwerpen? *29 landen*

Hoe geraakten atleten uit Japan, Amerika en Australië in België? *Ze namen de boot of de trein*

Welke atleet en architect ontwierp de plannen voor het olympisch stadion?

Fernand de Montigny

Kijk goed naar deze kaart van Antwerpen in 1920.

Kan jij het olympisch stadion vinden? Duid het aan met een cirkel.

Antwerpen in 1920 (Felixarchief, Antwerpen)

Cabinet Victor Boin

Hallo, hier ben ik weer! Natuurlijk ben ik ook kandidaat voor mijn olympisch topteam. Ik verzamelde tijdens mijn sportcarrière heel veel medailles, diploma's en andere aandenkens. Ontdek meer informatie in mijn kantoor 'Cabinet Victor Boin'.

Geboortejaar: 1886

Nationaliteit: Belg

Ik nam deel aan de Spelen van Londen 1908, Stockholm 1912 en Antwerpen 1920

Ik won olympische medailles in volgende sporten: Waterpolo, schermen, ijshockey en schaatsen

Mijn beroep (meerdere beroepen zijn mogelijk): Journalist

Van welke organisatie was ik voorzitter?: BOIC (Belgisch Olympisch Comité)

Interessant weetje over mijn leven: Ik legde als atleet tijdens de Olympische Spelen van Antwerpen de eerste keer de olympische eed af.

Ik ben helaas overleden in het jaar: 1974

Atletenruimte: In het spoor van grensverleggende Olympiërs.

Hubert Van Innis

Geboortjaar (je zal even moeten rekenen): 1866

(geboortjaar kan afgeleid worden uit de informatie in de tentoonstelling:
'In 1933 werd hij wereldkampioen op 67-jarige leeftijd'.

Nationaliteit: Belg

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen waaraan hij deelnam: Parijs 1900, Antwerpen 1920

Ik won voor België tot op vandaag de meeste olympische medailles in de volgende sport:

Boogschieten (op de staande wip)

Mijn beroep: Bierhandelaar

Weet jij hoeveel olympische medailles ik behaalde? 9 medailles

Waarom behaalde ik na 1920 geen olympische medailles meer?

Na 1920 was boogschieten geen olympische sport meer.

(Extra info: pas in 1972 werd boogschieten opnieuw ingevoerd op de Olympische Spelen.)

Doe-opdracht • SPIERBALLEN

Boogschieten is niet makkelijk! Je moet je goed concentreren én sterke armen hebben.

Til het gewicht zijwaarts op tot op schouderhoogte en span je armspieren op zo lang als je kan.

Hoe lang houd je het vol? Noteer het hieronder.

Ik kon het gewicht

minuten en

seconden optillen.

Suzanne Lenglen

Geboortjaar: *1899*

Nationaliteit: *Frankrijk*

Noteer jaartal(len) en plaats(en) van de Spelen waaraan zij deelnam:

1920 Antwerpen

Ik won olympische medailles in de volgende sport: *Tennis*

Kijk in de tentoonstelling goed naar de foto's van tennissers vroeger en nu.

Kijk ook naar de oude en nieuwe tennisballen, tennisrackets en tennisoutfits.

Welke verschillen zie je tussen het materiaal van vroeger en nu?

	VROEGER	NU
TENNISOUTFIT	<i>Gemaakt van stug (niet elastisch) katoen. Ziet er zwaarder uit. Relatief lang.</i>	<i>Gemaakt van lichte, stoffen zoals lycra (zeer elastisch). Ziet er lichter en luchtiger uit. Kort.</i>
TENNISBAL	<i>Kleiner. Minder felle kleuren. Gemaakt uit rubber en vilt. Genaaid.</i>	<i>Groter. Felle kleuren. Gelijmd.</i>
TENNISRACKET	<i>Gemaakt van hout. Langere steel. Snaren gemaakt van garen. Zwaar.</i>	<i>Gemaakt van andere, lichtere materialen: carbon, kevlar, grafiet. Snaren van supervezels. Kleiner en compacter. Lichter.</i>

Duke Kahanamoku

Geboortejaar: 1890

Nationaliteit: Hawaiï (Verenigde Staten)

De jaartallen en plaatsen van de Spelen
waaraan hij deelnam:

1912, Stockholm 1920 Antwerpen, 1924 Parijs

Ik won olympische medailles in volgende sport: zwemmen

In welke andere sport was ik nog heel goed? Surfen

Waarom was het publiek zo verwonderd over mij en mijn landgenoten?

In die periode (1920) deden nog niet veel gekleurde atleten mee aan de Olympische Spelen.
Het publiek vond dat toen dus bijzonder.

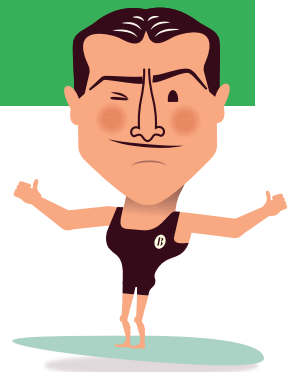

Doe-opdracht • STEVIG TUSSEN DE GOLVEN

Test hoe goed jij (op het droge) kan surfen. Probeer zo lang mogelijk op de surfplank te blijven staan, zonder dat de uiteinden de grond raken, terwijl iemand de tijd opneemt.

Noteer: minuten en seconden.

Pieter Timmers

Geboortejaar: *1988*

Nationaliteit: *Belg*

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen
waaraan hij deelnam:

2012 Londen, 2016 Rio

Ik won een zilveren olympische medaille in volgende sport: *Zwemmen*

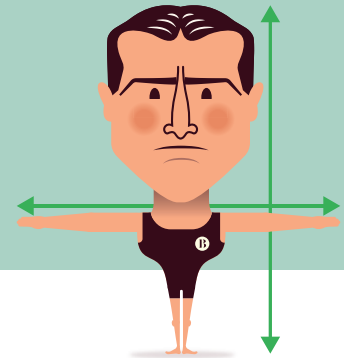
Doe-opdracht • LANGE ARMEN OF GROTE VOETEN?

Onze Belgische zwemkampioen, Pieter Timmers, heeft een uitzonderlijke lichaamsbouw. De gecombineerde armlengte van Timmers (216 cm) is maar liefst 16 cm groter dan zijn lichaamslengte. Bij een gewone mens zijn die gelijk.

Is jouw armwijdte ook groter dan je lichaamslengte?

Mijn armlengte:

Mijn lichaamslengte:

Hubert Lafortune

Geboortjaar: 1889

Nationaliteit: Belg

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen
waaraan hij deelnam:

1920, Antwerpen

Ik won olympische medailles in de volgende sport: gymnastiek

Kijk naar de gymnastiekfoto's van de Olympische Spelen in 1920. Zie je vooral mannelijke of
vrouwelijke turners? Vooraf mannelijke turners

Wist je dat... er aan de Spelen van Antwerpen geen vrouwelijke turnsters mochten
deelnemen en dat er ook een wedstrijd was waarbij je punten kon verdienen met eenvoudige
grond oefeningen in teamverband?

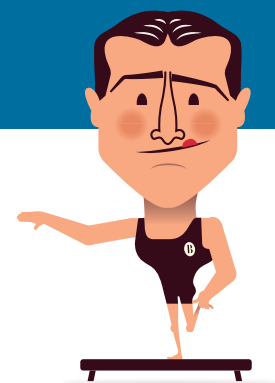
Doe-opdracht • ALLES IN EVENWICHT

Wie turnster Nina Derwael achterna wil, moet een goed evenwichtsgevoel hebben.
Ga met je linkervoet op het balkje staan. Buig je rechterbeen naar achteren en neem met je
rechterhand je vrije voet vast. Hoe lang kan jij zo blijven staan? Gebruik de chronometer.

minuten en

seconden.

Henry George

Geboortjaar: 1891

Nationaliteit: Belg

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen
waaraan hij deelnam:

1920 Antwerpen

Ik won olympische medailles in de volgende sport: Wielrennen (50 km op de piste)

Wist je dat ik tijdens de Eerste Wereldoorlog als soldaat in Rusland gelegerd was?
Na de oorlog ben ik bijna de hele wereld rondgereisd om terug te kunnen naar België.

Met welke voertuigen zijn we na lange omzwervingen via Rusland, Verenigde Staten en Frankrijk
terug thuis geraakt? (Schrappen wat niet past.)

trein • ~~fiets~~ • ~~duikboot~~ • ~~tank~~ • boot • ~~vliegtuig~~

Greg Van Avermaet

Geboortejaar: 1985

Nationaliteit: Belg

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen
waaraan hij deelnam:

2016 Rio

Ik won een gouden medaille in de volgende sport: Wielrennen (wedstrijd op de weg)

Hoeveel kilometer legde ik af om mijn medaille te winnen? 240 kilometer

Beroep: Wielrenner

Doe-opdracht • WIELRENNEN

Kan jij mijn tempo volgen? Test het in het sportlabo: leg zoveel mogelijk meters af in 1 minuut tijd.
Noteer hieronder je resultaat!

meter in 1 minuut.

Charles Paddock

Geboortejaar: 1900

Nationaliteit: Verenigde Staten

Noteer het ontbrekende jaartal en plaats van de Spelen waaraan hij deelnam:

1920, Antwerpen, 1924 Parijs, 1928 Amsterdam

Ik won olympische medailles in de volgende sport: Hardlopen (sprint)

Wat maakte mijn spurttechniek zo bijzonder?

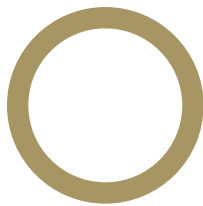
Op het einde van de wedstrijd maakte hij altijd een sprong naar de finishlijn

Doe-opdracht • VERSPRINGEN UIT STAND

Hoe zit het met jouw springtechniek? Test of jij in aanmerking komt voor een medaille 'verspringen uit stand'. Oefen een paar keer en noteer je beste resultaat hieronder!

Ik sprong centimeter ver, zonder aanloop.

Kim Gevaert

Geboortejaar: *1978*

Nationaliteit: *Belg*

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen
waaraan zij deelnam:

2004 Athene en 2008 Peking

Ik won olympische medailles in de volgende sport: *Estafette (4 x 100m)*

Ik behaalde mijn olympische zilveren medaille samen met Élodie Ouédraogo, Hanna Mariën en Olivia Borlée. Later mochten we onze zilveren medaille inruilen voor een gouden medaille. Hoe kwam dat?

In 2016 werd ontdekt dat de winnaars van de gouden medaille doping hadden gebruikt.

Daarom werden ze gediskwalificeerd en ging de gouden medaille naar de Belgische ploeg.

Doe-opdracht • SNELLE REFLEXEN

In de jaren 1920 was schermen de succesvolste Belgische olympische vechtsport. Voor Tokio 2020 kijken we uit naar bokskampioen Delfine Persoon.

Wat zijn jouw kwaliteiten in de boksring? Hoeveel keer kan jij met 1 hand afwisselend op de bokszakken tikken in 30 seconden?

keer in 30 seconden.

De Rode Duivels

Doe-opdracht • DOELMANNEN

Doelman Jean De Bie speelde in 1920 een belangrijke rol in de olympische overwinning van de Rode Duivels. Tijdens het hele toernooi miste hij maar 1 bal.

Train hier jouw keepersreflexen.

Neem plaats op de voetjes en kijk voorwaarts in de richting van de ballen.

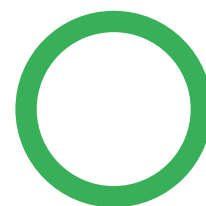
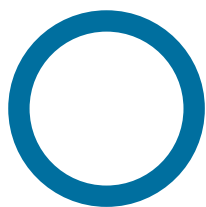
Je partner achter je laat alle ballen één voor één vallen.

Hoeveel ballen vang jij?

ballen.

Olympische waarden

De olympische vlag

Wie is de ontwerper van de vlag? *Pierre de Coubertin*

De ringen van de vlag hebben opvallende kleuren. Waarom koos de ontwerper voor deze kleuren?

De kleuren van de ringen verwijzen naar de kleuren van de vlaggen van alle landen ter wereld. Elke landsvlag heeft minstens één kleur die ook in de olympische vlag voorkomt.

Waarvoor staat de vlag symbool? *Wereldvrede*

Op welke Olympische Spelen werd de vlag voor het eerst gebruikt?

De Spelen in Antwerpen in 1920.

De olympische vlam

Tijdens welke Spelen werd de vlam voor het eerst gebruikt?

Op de Spelen van Amsterdam, in 1928.

Waarvoor staat die vlam symbool?

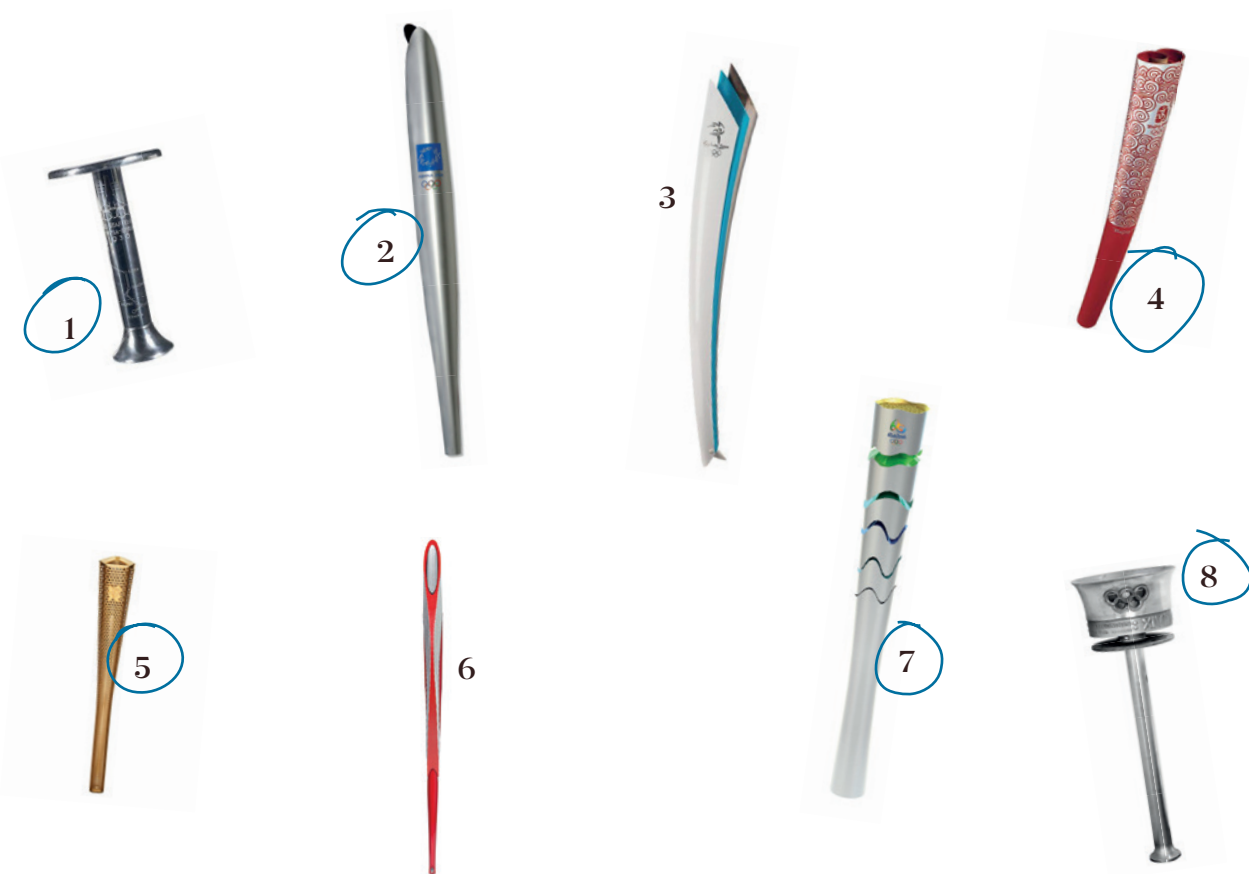
Het doorzettingsvermogen, de moed en de wilskracht van de atleten.

De olympische vlam wordt bij elke Spelen eerst ontstoken in Olympia, in Griekenland. Hoe raakt de vlam daarna op de Spelen?

Sinds 1936 wordt er een fakkelloop gehouden van Olympia naar de gaststad van de Spelen.

Doe-opdracht

Kijk goed naar deze foto's van olympische fakkels.
Welke fakkels kan je in de tentoonstelling terugvinden?

De olympische eed

Vul de ontbrekende woorden in.

Tijdens de Spelen van Antwerpen sprak atleet Victor Boin als allereerste de olympische eed uit. Vandaag de dag heeft de eed een update gekregen en klinkt ze als volgt:

“Wij beloven dat wij bij onze deelname aan deze Olympische Spelen de regels zullen respecteren en naleven in de geest van fair play. Wij engageren ons voor een sport zonder doping en bedrog.

Wij doen dit voor de glorie van de sport, de eer van onze teams en met respect voor de fundamentele principes van het Olympisme.”

Dit is mijn topatleet!

Teken of plak hier een portret van jouw olympisch idool. Vul de fiche verder aan.

Naam:

Geboortejaar:

Nationaliteit:

Noteer jaartal(len) en plaats(en) van de Spelen waaraan hij/ zij deelnam:

.....

In welke sporten won hij of zij olympische medailles?

.....

Beroep:

Waarom wil jij deze sportman of sportvrouw graag in jouw olympisch team?

.....

.....

.....

Dit is mijn topatleet!

Teken of plak hier een portret van jouw olympisch idool. Vul de fiche verder aan.

Naam:

Geboortejaar:

Nationaliteit:

Noteer jaartal(en) en plaats(en) van de Spelen waaraan hij/ zij deelnam:

.....

In welke sporten won hij of zij olympische medailles?

.....

Beroep:

Waarom wil jij deze sportman of sportvrouw graag in jouw olympisch team?

.....

.....

.....

Dit is mijn topatleet!

Teken of plak hier een portret van jouw olympisch idool. Vul de fiche verder aan.

Naam:

Geboortejaar:

Nationaliteit:

Noteer jaartal(len) en plaats(en) van de Spelen waaraan hij/ zij deelnam:

.....

In welke sporten won hij of zij olympische medailles?

.....

Beroep:

Waarom wil jij deze sportman of sportvrouw graag in jouw olympisch team?

.....

.....

.....

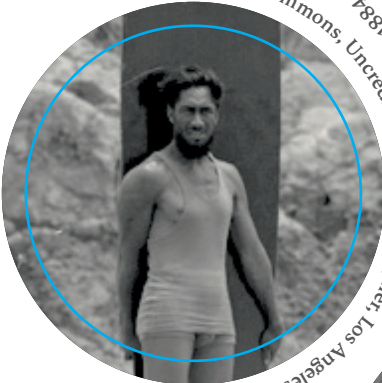
Foto-album atleten

Wikimedia Commons, Archives familiales Ost; numérisé à partir de "Alfred Ost. Œuvre-catalogus.", éd. Pandora.

Collectie Sportimonium

Wikimedia Commons, Uncredited staff photographer, Los Angeles Times

Wikimedia Commons by Jérémy Günther-Heinz Jähnick, CC-BY-SA 3.0

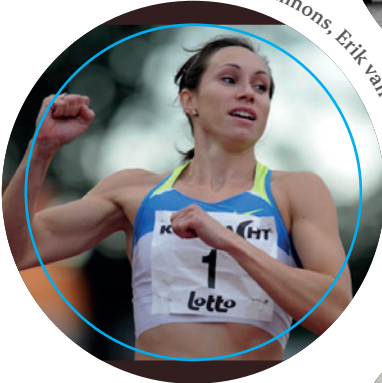
Gent - Omloop Het Nieuwsblad, 27 februari 2016 (R13), JPG from Wikimedia Commons

Wikimedia Commons

Collectie Sportimonium

Wikimedia Commons, Erik van Leeuwen

Collectie Sportimonium

Collectie Sportimonium

wikiportret.nl

Collectie Sportimonium

Collectie Sportimonium

Deel 2.

Naverwerking

Je vindt in dit deel een methodiek om na het tentoonstellingsbezoek in je eigen klaslokaal de informatie uit de tentoonstelling op een meer diepgaande manier te verwerken. De methodiek stimuleert de leerlingen om hun ingevulde persoonsfiches samen te leggen, te vergelijken en daar conclusies uit te trekken. Zo leren de leerlingen om op basis van feitelijke informatie (de ingevulde velden van de infofiches) meer **diepgaande historische evoluties** te ontdekken (bijvoorbeeld: de evoluerende kijk op doping, de deelname van vrouwen, amateurisme en professionalisme, uitsluiting, ...).

Klassikale bespreking

- Begin met een korte evaluatie van de tentoonstelling.
- Je kan in deze fase eventueel de medailles uitreiken aan de beste sportmannen- of vrouwen.
- Laat de leerlingen vervolgens kort vertellen welke atleten zij zelf hebben toegevoegd aan hun dreamteam (ingevuld op de blanco fiches). Vraag hen waarom ze voor die sportmannen of sportvrouwen hebben gekozen.

De Spelen vroeger en nu

- De leerlingen gaan nu met hun fiches aan de slag. Het is de bedoeling dat ze aan de hand van richtvragen inzicht verwerven in de wijze waarop de Spelen (en de maatschappij) zijn geëvolueerd.
- Je kan de leerlingen in dezelfde groepjes laten werken, je kan de groepjes mixen of je kan kiezen voor een klassikale aanpak. Let er wel op dat elk groepje over alle fiches beschikt.
- Als je in groepjes werkt, geef je elk groepje een kopie van het 'Opdrachtenblad: De Spelen vroeger en nu'. Als je klassikaal werkt, kan je het opdrachtenblad gebruiken om de leerlingen te activeren en een onderwijsleergesprek op te bouwen.

Opdrachtenblad: De Spelen vroeger en nu

1. Vrouwelijke en mannelijke sporters

Leg al je fiches open op tafel. Kijk goed naar de jaartallen van de Olympische Spelen op de fiches. Leg de fiches in volgorde, van oud naar nieuw: begin met de oudste Olympische Spelen en eindig met de jongste Olympische Spelen.

Neem nu alle fiches van de Olympische Spelen van voor 1980.

- Hoeveel vrouwelijke sporters tel je?
- Hoeveel mannelijke sporters tel je?
- Hoe komt dat?

Vroeger vonden veel mensen dat vrouwen niet thuishoorden op sportevenementen.

In het begin van de moderne Spelen mochten vrouwen zelfs niet deelnemen.

Vanaf 1904 mocht dat wel, maar enkel in bepaalde sporten.

(In 1920 werden vrouwen enkel toegelaten bij tennis, zwemmen, kunstschaatsen en schoonspringen. Maar met zo'n 2,5 % vrouwelijke atletes, vormden ze een absolute minderheid op het totaal. Nadien steeg het aandeel vrouwelijke atleten geleidelijk, vooral vanaf de jaren 1980. Voor de Spelen in Tokio streeft men naar een gelijke verhouding tussen mannen en vrouwen.)

Neem nu alle fiches van de Olympische Spelen van na 1980.

- Hoeveel vrouwelijke sporters tel je?
- Hoeveel mannelijke sporters tel je?

Aangezien vanaf de jaren 1980 almaar meer vrouwelijke sporters bekendheid verwerven en deelnemen aan de Olympische Spelen, is de kans groot dat de leerlingen voor deze periode evenveel mannen als vrouwen hebben geselecteerd. Als dat niet zo is, kan je dat aangrijpen om een klasdiscussie te voeren. (Je kan o.a. de volgende vragen stellen: Hoe komt het dat jullie geen vrouwelijke atleten geselecteerd hebben? Genieten vrouwelijke sporters minder bekendheid dan mannelijke sporters? Komen ze minder op tv?)

2. Profs en amateurs

Kijk opnieuw naar de fiches van de Olympische Spelen van voor 1980.

Op sommige fiches staat het beroep van de atleten. Welke beroepen hadden de atleten?

Victor Boin: journalist

Hubert Van Innis: bierhandelaar

Henry George: soldaat

Kijk nu naar de fiches van na 1980. Wat is het beroep van Greg Van Avermaet?

Professioneel wielrenner

Wat is het beroep van de andere hedendaagse olympiërs?

*De meesten zijn professioneel bezig met hun sport
(sommige atleten combineren topsport met studeren).*

Waarom hadden de olympiërs vroeger vaak een beroep dat niets te maken had met hun sport?

*Lange tijd mochten beroepssporters niet meedoen aan de Olympische Spelen. De Spelen
waren bedoeld voor amateurs: mensen die niet betaald worden om aan sport te doen.*

Zij moesten dus op andere manieren hun geld verdienen.

*Vanaf de jaren 1980 veranderde dat. Vandaag zijn de meeste olympiërs professioneel met
hun sport bezig: hun sport is hun beroep.*

3. 100 jaar geleden, een wereld van verschil?

Je hebt al gemerkt dat de Olympische Spelen in de voorbije 100 jaar sterk veranderd zijn.

Kijk eens goed naar alle fiches en foto's van 1920 .

Ook op pagina 35 en 36 kan je nog extra foto's vinden van de Spelen van Antwerpen en van de Olympische Spelen van vandaag.

Vergelijk. Welke verschillen en gelijkenissen tussen beide vallen je op?

Mogelijke antwoorden: In 1920 deden er bijna alleen witte atleten mee. Vandaag doen er ook veel atleten mee met een andere huidskleur, of uit andere delen van de wereld.

Sommige sporten lokten toen niet veel volk. Ze waren er enkel voor de rijken.

Vandaag trekken de Olympische Spelen heel veel kijkers.

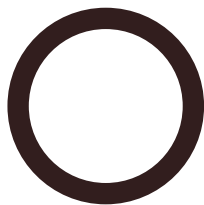
Sommige sporten, zoals touwtrekken, zijn vandaag geen olympische sporten meer.

Nieuwe sporten, zoals BMX, staan vandaag ook op het olympisch programma.

4. Tot slot ...

Aan welke Olympische Spelen zou jij het liefst deelnemen? Die van 1920 of die van 2020? Waarom?

Als er vandaag opnieuw Olympische Spelen in België zouden worden gehouden, zou jij dan gaan kijken? Waarom (niet)?

Bijhorende eindtermen 1ste graad Secundair Onderwijs - A-stroom - geschiedenis:

1. De leerlingen verduidelijken de begrippen generatie, decennium, eeuw, millennium aan de hand van historische evoluties, vertrekkend van het heden.
12. De leerlingen situeren de bestudeerde samenlevingen in de ontwikkelingsfasen van het referentiekader inzake tijd, ruimte, socialiteit.
14. De leerlingen maken het onderscheid tussen lokaal, regionaal, nationaal, Europees, mundiaal en hebben kennis van de geschiedenis en cultuur van Vlaanderen.
19. De leerlingen kunnen eenvoudige tekstuele, auditieve, visuele en audiovisuele informatie ordenen inzake tijds kader, ruimtelijk kader, dimensie socialiteit.
21. De leerlingen kunnen diverse informatiebronnen identificeren en in verband brengen met hun ontstaan in tijd en ruimte.
22. De leerlingen kunnen aan de hand van gerichte vragen eenvoudige historische informatie kritisch analyseren.
23. De leerlingen kunnen aan de hand van een geleide opdracht het onderscheid tussen feit en mening toepassen op die informatie.
24. De leerlingen leren nauwkeurig zijn bij het verzamelen, ordenen, analyseren en interpreteren van historische gegevens.
25. De leerlingen leren belangstelling aan de dag leggen voor het historisch-cultureel erfgoed.
26. De leerlingen leren belangstelling aan de dag leggen voor de problemen van een samenleving.

Bijhorende ontwikkelingsdoelen 1ste graad Secundair Onderwijs - B-stroom - Maatschappelijke Vorming of Geschiedenis en Aardrijkskunde:

5. De leerlingen leren kritisch zijn tegenover zichzelf, de medeleerlingen en het maatschappelijk gebeuren.
6. De leerlingen leren besef hebben van verschillende rolverwachtingen jongens - meisjes en zich daar weerbaar tegenover op te stellen.
7. De leerlingen leren rekening houden met andere opvattingen en hoeden zich voor vooroordelen.
8. De leerlingen kunnen in een kleine groep voor een welomschreven opdracht een taakverdeling en planning in de tijd opmaken.
11. De leerlingen kunnen de begrippen tijdstip, tijdsduur, vroeger, nu, later, dag, week, maand, jaar, generatie en eeuw in verband met tijd hanteren.
12. De leerlingen kunnen belangrijke figuren of gebeurtenissen, die in de lessen aan bod komen, op een tijdsband situeren.
13. De leerlingen kunnen eenvoudige bronnen en levende getuigen raadplegen.
14. De leerlingen illustreren verschillen in tijdsbesteding tussen vroeger en nu, hier en elders.
15. De leerlingen kunnen aan de hand van eenvoudig bronnenmateriaal het dagelijks leven van mensen in een andere tijd vergelijken met hun eigen leven.
16. De leerlingen ontwikkelen kritische zin bij het omgaan met historische informatie.
19. De leerlingen kunnen op een kaart van Vlaanderen of België en op een kaart van andere bestudeerde gebieden, belangrijke plaatsen situeren.

met de steun van

Fund Fonds
Fonds Baillet Latour

 SPORTIMONIUM
SPORTS & OLYMPIC MUSEUM
HOFSTADE-ZEMST, VLAAMS-BRABANT

www.sportimonium.be